

El fràgil Sénia

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.
Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.
Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.

Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresòl-
dreta. 07001-Palma de Mallorca.

Telèfon i Fax: 971 720 763.

Adreça d'Internet:

<http://www.eltemps.cat>

Correu electrònic: eltemps@eltemps.net

Subscripcions: 902 131 025.

Edita: Edicions del País Valencià, S.A.

Editor: Eliseu Climent.

Director: Àlex Milian.

Coordenador: Jaume Monzó.

Redacció de València: Nùria Cadenes, Víctor Maceda,
Violeta Tena, Jesús Prats (*fotografia*) i Rosa Serrano
(*documentació*).

Redacció de Barcelona: Enric Rimbau (*cap de redac-*
ció), Gemma Aguilera, Lluís Bonada i Xevi Camprubí,
Gemma Morales (*secretària de redacció*).

Redacció de Palma: Miquel Payeras.

Producció: Jordi Badia (*correcció lingüística*), Toni
Payà (*escàner i portada*), Vanessa Prieto (*maquetació*
i gràfics).

Rúbriques: Francesc-Marc Álvaro, Sebastià Alzamora,
Oriol Amat, Joan-Anton Benach, Xavier Bru de Sala,
Toni Canyis, Muriel Casals, Josep M. Colomer, Agustí
Colomines, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume
Fàbrega, Llibert Ferri, Josep Gifreu, Àlex Gorina,
Manuel S. Jardí, Alfons Llorenç, Julio A. Manes, Glòria
Marcos, Joan Martí, Pere Martí, Ricard Mas, Andreu
Mas-Colell, Joan F. Mira, Joan Nebot, J. J. Pérez
Benlloch, Roger Palà, Marta Pessarrodona, Pilar Rahola,
Josep Ramoneda, Jordi Riba, Ferran Sàez Mateu, Joan
de Sagarra, Francesc Sanuy, Jordi Solà, Josep Maria
Terricabras, Ramon Tremosa, Vicenç Villatoro, Xavier
Vinader.

Corresponsals: Tomàs Alcoverro (*Beirut*), Natàlia
Boronat (*Moscow*), Ferran Casas (*Madrid*), Macià
Claramunt (*Castelló*), Miriam Díez (*Roma*), Joan Lluís
Ferrer (*Eivissa*), Carla Fibla (*Rabat*), Ricard González
(*Washington*), Joan Antoni Guerrero (*Andorra*), Pere
Habet (*Catalunya Nord*), Victòria Jiménez (*Londres*),
Jordi Llaonart (*Kuwait*), Carles Marqués (*Menorca*),
Octavi Martí (*París*), Jordi Miró (*Brussel·les*), Federico
Rivas (*Buenos Aires*), Anna Sàez (*Lleida*), A. V.
Santamaria (*Alicant*), Gemma C. Serra (*Berlin*), Sergi
Vicente (*Pequín*).

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,
Albert Balanzà, Oriol Bohigas, Miquel Calvet, Violeta
Camarasa, Alexandre Carbó, Borja Català, Antoni Castel,
Alfons Cervera, Eliseu T. Climent, Joan Colomer, Joan
Corbera, Oriol Cortacans, Martí Crespo, Miquel Àngel
Díaz, Daniel Díez Esculies, Júlia Esbert, Enric Faura,
Laia Fernández, Carles Gàmez, David Garrido, Roser
Gasol, Salva Giménez, Pere Gimferrer, Dani Gómez
(*País Basc*), Andreu Gomila, Gani Jakupi, Maite Insa,
Josep Enric Llebot, Roger Mateos, Rossanna Melià,
Joan M. Oleaque, Pelai Pagès, Aida Palau, Òscar Palau,
Juli Peretó, Carles Pont, Cristina Simon, Lluç Soler,
Eva Tarragona, Jordi Tejel, Violeta Tena.

Assessor editorial: Salvador Cot.

Traductors: Maite Insa (*anglès i francès*) i Guillem
Soler (*Alemanys*).

Col·laboradors gràfics: ACN, Josep Andrés, Agència
Efe, Tina Bagué, Joan Celià, Fer, Rafa Gil, José Luis
Iniesta, Vicente A. Jiménez, Salvador Llosà, Glòria
Matamala, Jordi Play.

Disseny: Vanessa Prieto.

Disseny de la capçalera: Enric Satué.

Portada: Toni Payà.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido i Eva Hernández
(Barcelona). Tel.: 932 384 262. Margalida Mateu
(Palma). Tel.: 971 720 763

Subscripcions: Susanna Alacreu

Administració: Pilar Martí, Assumpció Palau i Quica
Sena.

Fotomecànica i impressió: Signo Gráfico S.L.
Alboraia (Horta).

Dipòsit legal: V-853-1984.

*Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap
mitjà: mecànic, fotoquímico, electroòptic, magnètic, de fotocòpia,
ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.*

La frontera del Sénia, la que delimita (no separen les fronteres sinó les administracions) el Principat i el País Valencià, és tan imaginària com el meridià de Greenwich i molt menys real que el paral·lel 41, que, si més no, a Barcelona s'ha materialitzat en una avinguda (el Paral·lel). A l'un costat i l'altre de la frontera —a Sant Rafael del Riu i al Castell, separats per un pont— es parla la mateixa varietat dialectal, se suca el pa amb tomàquet i es planten oliveres.

Les comarques que travessa el Sénia (el Montsià, el Maestrat i els Ports) són, com la resta de les Terres de l'Ebre, un diamant en brut, un territori que ha salvat de l'explotació indiscriminada de l'urbanisme alguns racons importants de costa i de muntanya; i que sobrevisqué gràcies a una efectiva combinació d'indústria especialitzada (la Sénia i Vinaròs formen un clúster del moble que implica tota la regió) i agrícola. Però l'equilibri entre aquests elements, l'omnipresent turisme i els espais naturals verges és fràgil. Tot just ara —com reconeix l'alcalde de Tortosa mateix, Ferran Bel, a l'entrevista de les pàgines 30 i 31— s'albiren les possibilitats turístiques que pot oferir la combinació del parc natural del Delta —ja consolidat— i el més recent dels Ports —que, a més, s'hauria d'ampliar a terres valencianes i aragoneses per ser coherents. A més, les rendes dels habitants d'aquestes comarques, sobretot els d'interior, són força més baixes que les mitjanes catalana i valenciana. I la despoblació encara pot afectar molt negativament poblacions de les muntanyes dels Ports, on la ramaderia i l'agricultura han restat úniques activitats locals. Per això s'ha d'anar amb molt de compte de no carregar sobre aquestes comarques indústries o infraestructures que puguin malbaratar l'incipient turisme sostenible —al turisme de massa, que caldria evitar, no l'espanten ni les fàbriques ni l'asfalt de les autopistes.

El projecte de construir un magatzem de gas entre Alcanar i Vinaròs és, doncs, un mal senyal. Potser és imprescindible per a tenir reserves en cas d'una greu crisi energètica. Si és així, s'haurà de fer, però caldria que no atemptara contra el paisatge ni contaminara el medi: per tant, pot haver-hi més emplaçaments. I si no és imprescindible situar-lo a Alcanar, només cal recordar que les veïnes comarques de l'Ebre ja concentren tres centrals nuclears, una central tèrmica, indústries força contaminants i més embassaments dels que el Delta desitjaria. I Alcanar, per una altra banda, conserva molt mal record de la barreja d'hidrocarburs i turisme: en l'incendi del càmping dels Alfacs de 1978 (que els alemanys recorden fins al punt que aquesta setmana n'estrenen una minisèrie de televisió titulada *Tarragona*) hi van morir 215 persones.

Als nostres lectors

Són diversos els eufemismes utilitzats per no dir *Països Catalans* d'allò que, ara per ara, no té cap més nom. Molts polítics han vist en l'articulació d'aquest territori una oportunitat econòmica tan evident que, siguin catalanistes o no, han entrat en el joc d'inventar macroregions, euroregions o xarxes de ciutats en les quals no faltaven mai Catalunya (o Barcelona en les propostes més urbanes), el País Valencià (o València) i les Illes (o Palma), tot i que sempre s'hi afegia algun altre territori per dissimular els Països Catalans. Però és tan clar el potencial d'aquest territori ben articulat que Espanya i França sempre l'han vetat.

Alex Milian
amilian@eltemps.net